

شبکه‌های هرمی در کمین دانشجویان

بیشتر سرشاخه‌های شرکت‌های
هرمی از میان دانشجویان
و خوابگاهی‌ها مشتری می‌گیرند

کتایون مصری / گروه جامعه

هر چند ۳ سال پیش در چنین روزهایی معاون حقوقی وزارت علوم نسبت به نفوذ شبکه‌های هرمی در دانشگاه‌ها و برخورد با دانشجویان عضو این شبکه‌ها هشدار داد، اما طی این مدت نه از نفوذ شرکت‌ها کم شده نه دانشجویان برای پولدار شدن بی‌رغبت شدند تا امروز که شنیده می‌شود برترین دانشجویان کشور هم از گزند این شرکت‌ها مصون نمانده‌اند. «نتورک مارکتینگ» «Network Marketing» برای بسیاری از افرادی که تجربه حضور در شبکه‌های هرمی را دارند، آشناست؛ روشی که در آن کسب درآمد از طریق بازاریابی به صورت شبکه‌ای و گردآوری زیرمجموعه و توزیع سود از جمله روش‌های شرکت‌های هرمی است. طی چند سال اخیر، نفوذ این شبکه‌ها در محافل دانشگاهی و خوابگاه‌ها و نشانه رفتن جوانان ۲۰ تا ۲۸ ساله منجر شده تا دانشجویان به عضویت در این شبکه‌ها تمایل بیشتری نشان دهند. به گزارش برخی پایگاه‌های خبری، دانشجویان به دلیل موقعیت خاص سنی کمتر از بازار و کلاهبرداری‌های آن آگاهند و به دلیل حضور در محافل صمیمی و اغلب به خاطر اعتماد به دوستان تحت‌تاثیر تبلیغات این شبکه‌ها قرار می‌گیرند. رجانیوز می‌نویسد: بیشتر سرشاخه‌های گلد کوئیست، ای‌تی‌آی، پالینوز، سوئیس کش و... از جمع دانشجویان و خوابگاهی‌ها مشتری می‌گیرند و به اصطلاح «پرزنت» می‌کنند.

■ موقعیت اقتصادی، عامل عضویت

سیدجواد آرامی، جامعه‌شناس با اشاره به این که بیشتر افرادی که عضو شبکه‌های هرمی می‌شوند

شبکه‌های هرمی در کمین دانشجویان

در هیچ‌یک از بندهای آیین‌نامه انضباطی دانشگاه‌ها در مورد شرکت‌های هرمی اظهار نظر نشده است

ادامه از صفحه اول

به منظور اهداف اقتصادی پیش می‌آیند، گفت: اغلب افرادی که در پایگاه اجتماعی پایینی هستند، مانند یک کارمند، یا منشی اداره یا راننده تاکسی که موقعیت تاثیرگذاری ندارند، وارد این چرخه می‌شوند. به گفته وی، بیشتر از ۹۰ درصد از افراد که وارد این شرکت‌ها می‌شوند به منظور کسب درآمد و موقعیت مالی بهتر در این شرکت‌ها عضو می‌شوند.

این جامعه‌شناس معتقد است کسانی که قدرت نه گفتن ندارند در برابر امتناع فعالین گروه‌ها راضی می‌شوند و در نهایت با رودربایستی وارد این جریان می‌شوند.

بنابراین کسب پول با سرعت بیشتر، سرگرمی و پر کردن اوقات فراغت و وسوسه دوستان از جمله عواملی است که جوانان و بویژه دانشجویان را به خود جلب می‌کند تا شبکه‌های هرمی به سوءاستفاده از آنان بپردازند.

■ علتی پنهان در افت تحصیلی

هر چند فکر پولدار شدن می‌تواند انگیزه‌ای برای پیشرفت و موفقیت تحصیلی باشد ولی به گفته فریدون - م، دانشجوی ارشد دانشگاه امیرکبیر، این وضعیت در بین دانشجویان صادق نیست و با اشاره به دانشجویانی که برای افسردگی و افت تحصیلی به مراکز مشاوره دانشگاه‌ها مراجعه می‌کنند، گفت: بسیاری از این افراد مستعد عضویت در شبکه‌های هرمی هستند یا به خاطر عضویت در این شرکت‌ها و به نتیجه نرسیدن و از دست دادن پس‌انداز و سرمایه‌شان دچار افت تحصیلی شده‌اند.

■ از تذکر تا محرومیت از تحصیل

متاسفانه هنوز میزان و دردمد مشارکت دانشجویان در شبکه‌های هرمی مشخص نیست چون اطلاعات مربوط به فعالیت دانشجویان معمولاً پنهانی است. چون دانشجویان می‌دانند که حضور و تبلیغات این شبکه‌ها در دانشگاه و خوابگاه ممنوع است و متخلفان از تسهیلات رفاهی و آموزشی محروم خواهند شد.

با این حال، خبرگزاری مهر دیروز از عضویت ۱۰ درصد دانشجویان دانشگاه

صنعتی شریف در شبکه‌های هرمی خبر داد، به گفته بیژن وثوقی معاون دانشجویی این دانشگاه، بیشتر دانشجویان در خوابگاه‌ها، با

این شرکت‌ها آشنا می‌شوند که البته دانشگاه با برگزاری سمینارهای کارشناسی سعی کرده است از تعداد فعالان بکاهد. این در حالی است که شنیده می‌شود دانشجویان رشته‌های علوم انسانی کمتر به عضویت در شبکه‌های هرمی تمایل دارند.

■ بلا تکلیفی مسوولان در برخورد با متخلفان

در حالی که دبیر شورای مرکزی کمیته انضباطی وزارت علوم خبر می‌دهد که نحوه برخورد با فعالان شرکت‌های هرمی در دانشگاه‌ها در دست بررسی است، برخی روسای دانشگاه‌ها از شفاف نبودن مقررات انضباطی ابراز نگرانی می‌کنند.

حسینعلی علیخانی، دبیر شورای کمیته انضباطی وزارت علوم در این باره گفت: در هیچ‌یک از بندهای آیین‌نامه فعلی انضباطی در مورد شرکت‌های هرمی اظهار نظر نشده است، لذا حقوقدانان شورا باید موضوع را پیگیری کنند.

معاون دانشجویی دانشگاه علم و صنعت نیز با اشاره به نبود آمار دانشجویان فعال در شرکت‌های هرمی گفت: آیین‌نامه انضباطی به طور شفاف عنوان نکرده که اگر فردی عضو گلد کوئست شده یا در پی عضوگیری بود، چگونه باید با آن برخورد کرد؟

محمد فتحیان گفت: دانشجویانی که در محیط خوابگاه چنین تخلفاتی را مرتکب می‌شوند باید از تسهیلات رفاهی محروم شوند، اما فعالیت در خارج از خوابگاه می‌تواند تذکر، اخطار کتبی یا حتی تعلیق از تحصیل را در پی داشته باشد.

به هر حال، اخبار موجود از فضای خوابگاه‌ها نشان می‌دهد که شبکه فعالان شرکت‌های هرمی همچنان به بقا ادامه می‌دهد و اتاق‌ها، سالن‌های غذاخوری، نمازخانه‌ها و... از جمله اماکن پرزنت شدن شرکت‌های هرمی است، وزارت علوم ناچار است حتی در صورت اغراق در گزارش‌های رسیده از خوابگاه‌ها و دانشگاه‌ها، پا به پای سایر سازمان‌ها به تدوین مقررات انضباطی شفاف در این باره بپردازد.